

Monumentnummer*: 513082

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 april 2000
Kadaster deel/nr 82842/91

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Helmond	Helmond	Noord-Brabant

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Helmond	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Helmond	H			1780

Omschrijving**

Inleiding

KANTONGERECHT. Gebouwd in 1906 naar ontwerp van de Rijksbouwmeester W.C. Metzelaar. Deze was destijds architect voor het Ministerie van Justitie.

Omschrijving

Het vrijstaande gebouw heeft een voorgevel van twee bouwlagen en vijf vensterassen; het is d.m.v. een smal eenlaags tussenlid verbonden met een tweelaags bijgebouw en deze bijgebouwen zijn voorzien van een plat dak. Het hoofdgebouw heeft een plat dak met aan voor- en achterzijde een dakschild met leien in maasdekking. De middelste travee van het symmetrische pand risaleert. Boven de hardstenen plint is de voorgevel opgetrokken uit bruine machinale baksteen en is voorts geled door middel van speklagen van rode machinale baksteen. Zowel de hoeken van het pand als het risaliet worden aangegeven door hardstenen hoekblokken.

De middelste travee bevat de ingangspartij met vernieuwde vleugel deur. Boven de geprofileerde hoekstukken bevindt zich het tweedelige bovenlicht, een geprofileerde hardstenen latei waarboven een segmentboog van rode baksteen en een hardsteen sluitsteen. In de boogvulling bevindt zich een tegeltableau. In het midden het wapen van Nederland, een klimmende gekroonde leeuw in blauw en geel, met aan weerszijden olijfbladranken op een lichtgroen fond. De risaliet heeft op de eerste etage een breed vierlichts

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

venster met een tegeltableau in de boogvulling. In het midden het wapen van Helmond, geflankeerd door takken van eikenblad op een lichtgroen fond. De vensters op de begane grond en de twee linker vensters op de eerste etage hebben een vernieuwde T-indeling, het kozijnwerk is wit geschilderd. De vensters hebben hardstenen dorpels en latei, een segmentboog met een vlechtwerkvvulling in de kleuren rood, blauw en geel. De balklagen van de spouwloze muren worden aangegeven door middel van gekrulde ijzeren sierankers.

De twee vensters rechts op de eerste etage zijn getoogde schuifvensters met een glas-in-lood bovenlicht met gestileerd symmetrisch patroon. Deze afwijkende venstervorm aan voor-, zij- en achtergevel correspondeert met de bijzondere functie, namelijk zittingszaal. De risaliet doorbreekt de witgeschilderde gootlijst op voluutklosjes en heeft ter hoogte daarvan een rechthoekige hardstenen plaat met de naam kantongerecht. In de toren bevindt zich een gekoppeld zesruits rondboograam. In het dakvlak naast de toren zijn twee dakkapellen met aediculaomlijsting en een gebogen fronton. De toren heeft een gootlijst op klosjes, een tentdak met leien in maasdekking en een gedecoreerde ijzeren windvaan.

De linkergevel is blind, in de rechtergevel bevinden zich enkele ramen en centraal een uitgemetselde schoorsteen. Achter het pand bevindt zich een tuin met diverse oude loofbomen, waarschijnlijk daterend uit de bouwtijd.

Interieur Achter de entree bevindt zich een tochtportaal en een rechthoekige hal met trappartij. Het merendeel van de paneeldeuren is oorspronkelijk en soms nog voorzien van de oude klinken.

Het plafond van de hal bestaat uit troggewelfjes op stalen profielbalkjes. De traptreden en de stootborden zijn van hardsteen. De balustrade heeft een geverniste houten leuning en is verder uitgevoerd in smeedijzer met diverse siermotieven. Op de eerste etage bevindt zich de zittingszaal. Deze zaal bevat een hoge houten lambrizing met kussenindeling en lijst met acanthusbladconsoles. Het gepleisterde plafond heeft een zwaar geprofileerd geometrisch patroon, vanuit een middencirkel met aansluitende velden, vnl. bestaande uit rechthoeken en ruitvormen. Via deze zaal komt men in de in de jaren zestig verbouwde rust- en studiekamer van de rechter.

Via een houten steektrap bereikt men de zolderverdieping. De kap is uitgevoerd in grenenhout en voorzien van kraalprofiel.

Waardering

Het kantongerecht is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als illustratie van de ontwikkeling van de rechtspraak in de negentiende eeuw en als specimen van de typologisch ontwikkeling van de justitiegebouw in kleinere steden. Het heeft architectuurhistorisch belang als voorbeeld van de ontwikkeling van de representatieve, gezag ustralende Rijksbouwkunst en als voorbeeld van het werk van de architect Metzelaar. Het is in- en uitwendig gaaf bewaard gebleven.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Bestuursgebouwen, rechtsgebouwen en overheidsgebouwen

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Gerechtsgebouw(E)

Functie

Tuin

Kantongerecht

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument